

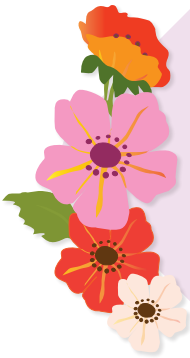
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

آموزش قرآن

پایه هفتم
دوره اول متوسط

این کتاب همراه با
لوح فشرده قرآن دانش آموز است.

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

برنامه ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری
نام کتاب: آموزش قرآن پایه هشتم دوره اول متوسطه - ۱۳۶
مؤلفان: یونس باقری، سیدمهدی سیف، سیدهادی محدث، سیدمحمدحسین میرباقری و مسعود وکیل
ویراستار: امید مجد

آماده‌سازی: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
با همکاری مرکز طبع و نشر قرآن کریم جمهوری اسلامی ایران
نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
تهران: خیابان ایرانشهر شمالی-ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۹-۱۶۱ ۸۸۳۱، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
وب سایت: www.chap.sch.ir

مدیر امور فنی و چاپ: لیدا نیک روش

مدیر هنری: مجید ذاکری یونسی

طراح گرافیک و صفحه‌آرا: مریم کیوان

طرح جلد: گل و مرغ: علی‌رضا آقامیری

حروفچین: زهرا ایمانی نصر، سیده فاطمه محسنی

مصحح: حسین چراغی، رضا جعفری

امور آماده‌سازی خبر: زینت بهشتی شیرازی

امور فنی رایانه‌ای: احمدرضا امینی، سیده شیوا شیخ‌الاسلامی

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران: کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

تلفن: ۵ - ۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۹-۳۷۵۱۵

چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ سوم ۱۳۹۵

حق چاپ محفوظ است.

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۲۳۵۶-۸ ISBN 978-964-05-2356-8

قرآن کتاب انسان سازی است.

امام خمینی (رحمة الله عليه)

فهرست

پیشگفتار

درس اوّل

۱۲ جلسه اوّل: سوره مؤمنون (صفحات ۳۴۲ و ۳۴۳ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۱۶ جلسه دوم: سوره نور (صفحه ۳۵۵ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، نامه‌ای از یک پدر به فرزند

درس دوم

۲۰ جلسه اوّل: سوره فرقان (صفحات ۳۵۹ و ۳۶۰ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۲۵ جلسه دوم: ادامه سوره فرقان (صفحه ۳۶۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، رسانه‌های قرآنی

درس سوم

۳۰ جلسه اوّل: سوره شعراء (صفحات ۳۶۷ و ۳۶۸ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۳۵ جلسه دوم: ادامه سوره شعراء (صفحه ۳۷۲ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم،

خدایا من و پدر و مادرم را ببخشای!

درس چهارم

۴۰ جلسه اوّل: سوره نمل (صفحات ۳۷۷ و ۳۷۸ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۴۵ جلسه دوم: ادامه سوره نمل (صفحه ۳۸۲ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، انس با قرآن کریم

درس پنجم

۵۰ جلسه اوّل: سوره قصص (صفحات ۳۸۵ و ۳۸۶ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۵۵ جلسه دوم: ادامه سوره قصص (صفحه ۳۹۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم،

فُضیل زنده می‌شود

درس ششم

۶۰ جلسه اوّل: سوره عنکبوت (صفحات ۳۹۶ و ۳۹۷ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۶۴ جلسه دوم: ادامه سوره عنکبوت (صفحه ۴۰۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم،

جایگاه زن در قرآن

درس هفتم

- ۶۸ جلسه اول: سوره روم (صفحات ۴۰۴ و ۴۰۵ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۷۳ جلسه دوم: سوره لقمان (صفحه ۴۱۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، چگونه مسلمان شدم؟

درس هشتم

- ۷۸ جلسه اول: سوره احزاب (صفحات ۴۱۸ و ۴۱۹ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۸۲ جلسه دوم: ادامه سوره احزاب (صفحه ۴۲۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، شهریار پرهیزگار

درس نهم

- ۸۶ جلسه اول: سوره سبأ (صفحات ۴۲۸ و ۴۲۹ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۹۰ جلسه دوم: سوره فاطر (صفحه ۴۳۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، قرآن بخوان

درس دهم

- ۹۴ جلسه اول: سوره یس (صفحات ۴۴۰ و ۴۴۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۹۸ جلسه دوم: سوره صافات (صفحه ۴۵۰ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، تفسیر نمونه

درس یازدهم

- ۱۰۴ جلسه اول: سوره «ص» (صفحات ۴۵۳ و ۴۵۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۱۰۸ جلسه دوم: سوره زمر (صفحه ۴۶۰ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، پرواز به سوی آسمان

درس دوازدهم

- ۱۱۲ جلسه اول: سوره غافر (صفحات ۴۶۷ و ۴۶۸ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۱۱۶ جلسه دوم: ادامه سوره غافر (صفحه ۴۷۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، راز سرانگشتان

نیایش

- ۱۲۰ دعای ختم قرآن از امام علی علیه السلام

۱۲۱

فهرست کلمات

دانش آموزان عزیز:

همراه این کتاب یک لوح فشرده (DVD) دریافت کرده‌اید. این لوح حاوی متن کامل قرآن کریم همراه با قرائت ترتیل است.

این کتاب و لوح فشرده قرآن کریم را به خوبی حفظ کرده و در رعایت پاکیزگی و احترام به آن بکوشید.

شایسته است این بسته آموزشی را در کتابخانه خود نگهداری کرده تا هنگام تلاوت قرآن کریم از آن استفاده کنید.

موجب تشکر و امتنان است که با ارسال نظرات خود از طریق صندوق پستی ۱۵۸۷۵/۴۸۷۴ و یا وبگاه <http://quran-dept.talif.Sch.ir> ما را در اصلاح و تکمیل هرچه بیشتر برنامه آموزش قرآن یاری کنید.

گروه قرآن

دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الرَّكْتُبُ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ
 إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ

ابراهیم ۱۰

دبیران محترم و اولیای گرامی

قرآن کریم از صدر اسلام تاکنون، محور تمامی علوم و معارف اسلامی بوده است. در طول تاریخ اسلام هر نوع تعلیم و تربیت از قرآن آغاز شده و در کنار آن ادامه یافته است.

اولین آیه سوره مبارکه ابراهیم می فرماید: قرآن از سوی خداوند بزرگ نازل شده است تا پیامبر اکرم (ص) با تعلیم آن، مردم را از تاریکی های جهل و خودخواهی به سوی نور معرفت و هدایت و راه سعادت و یکتاپرستی راهنمایی کند.

قرآن کریم تلاوت آیات، تزکیه و تعلیم کتاب و حکمت را از مهم ترین وظایف و شئون پیامبر اکرم (ص) می داند. انس با قرآن کریم، قرائت و تلاوت مستمر و روزانه آن، درک معنای عبارات و آیات و تلاش برای تزکیه هرچه بیشتر، به منظور فهم بهتر قرآن و عمل به دستورهای خداوند، همه از ضروری ترین اهداف آموزش قرآن است.

آموزش قرآن، از دیرباز، در آموزش و پرورش به‌عنوان یک موضوع آموزشی مورد توجه بوده، ولی همیشه این آموزش از آنچه سزاوار آخرین کتاب آسمانی است و از لوازم یک برنامه‌درسی همه‌جانبه می‌باشد، فاصله داشته است. پس از پیروزی انقلاب اسلامی - بحمدالله - برای احیا و اعتلای این آموزش، تلاش‌های زیادی شده که در چند سال اخیر نیز گسترش و عمق بیشتری یافته است؛ از آن جمله، اهداف آموزش قرآن در دوره‌های مختلف تحصیلی مورد بازنگری قرار گرفته و نسبت به گذشته جامعیت بیشتری پیدا کرده است. همچنین در کنار آموزش قرائت قرآن - که اولین گام در آشنایی و انس با کتاب الهی است - درک معنا و مفهوم آیات قرآن مورد توجه جدی قرار گرفته است.

از این رو، انتظار می‌رود شما عزیزان نیز با جدیت و تلاش لازم، زمینه‌آموختن، علاقه و انس هرچه بیشتر دانش‌آموزان را با قرآن کریم فراهم آورید.

در این قسمت نکاتی چند درباره‌ی محتوای دروس و روش تدریس و ارزشیابی آن، به اختصار تقدیم می‌شود. به‌منظور آشنایی بیشتر به کتاب راهنمای معلم مراجعه کنید.

محتوای دروس، روش تدریس و ارزشیابی آن

کتاب از دوازده درس تشکیل شده است. هر درس از صفحات قرآن کریم، جدول معنای کلمات، تمرین ترجمه‌ی ترکیب‌ها و جمله‌های قرآنی و انس با قرآن در خانه تشکیل شده است و طی دو هفته به روش زیر تدریس، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

جلسه اول

الف) آموزش قرائت

- ۱- خواندن در گروه (پیش‌خوانی آیات): برای جلسه اول هر درس دو صفحه از قرآن کریم انتخاب شده است. از دانش‌آموزان می‌خواهید این آیات را به هر مقداری که می‌توانند در گروه‌های دو یا سه نفره برای یکدیگر به آرامی بخوانند. برای این فعالیت حدود پنج دقیقه وقت اختصاص دهید. در حین انجام این فعالیت در میان دانش‌آموزان حرکت کنید و پرسش‌های احتمالی آنها را پاسخ دهید.
- ۲- استماع قرائت آیات: پخش قرائت آیات درس از لوح فشرده یا نوار صوتی و زمزمه دانش‌آموزان همراه آن. در این قسمت نباید صدای دانش‌آموزان آن قدر بلند باشد که مانع شنیدن قرائت آیات شود.
- ۳- فردخوانی دانش‌آموزان: پس از پایان مرحله سوم، از تعدادی از دانش‌آموزان بخواهید که هر کدام یک سطر را برای کلاس با قرائتی شبیه قرائت پخش شده بخوانند. برای این مرحله از تدریس، حدود ۲۵ دقیقه وقت اختصاص دهید.

چند تذکر :

۱- در حین انجام هر یک از مراحل فوق، با دقت به خواندن دانش‌آموزان گوش دهید تا اشکالات آنها را شناسایی و به روش مناسب تصحیح کنید. انجام این کار چه در زمان تدریس و چه تمرین قرائت بسیار اهمیت دارد.

۲- در این کتاب نیز مانند سال قبل، حروف ناخوانا معمولی و مشکلی نوشته شده است. در صورت نیاز برای صحیح خواندن کلمات و ترکیب‌های دارای حروف ناخوانا، نکات ضروری را تذکر دهید.

۳- به دنبال تدریس و تمرین تلفظ صحیح حروف خاص عربی در سال قبل، در این کتاب نیز در چند درس این مطالب یادآوری شده است. با تأکید بر استماع قرائت از لوح فشرده، روش ساده و مفید یادگیری تلفظ صحیح این حروف را به دانش‌آموزان یادآوری کنید تا همه بتوانند حداقل اذکار نماز را صحیح و زیبا تلفظ کنند و به تدریج از توانایی قرائت زیبای قرآن نیز برخوردار شوند.

ب) آموزش مفاهیم (درک معنا)

۱- انجام فعالیت‌های یادگیری توسط دانش‌آموزان : ابتدا خود دانش‌آموزان در گروه‌های دو یا سه نفره، هر فعالیت را مطابق آنچه در کتاب آمده انجام می‌دهند.

۲- خواندن برای کلاس و تصحیح : پس از انجام هر فعالیت، با انتخاب معلم، یکی از اعضای گروه، هر ترکیب یا جمله از آن فعالیت را برای کلاس خوانده تا تمرین و در صورت نیاز تصحیح شود.

تذکر مهم : توانایی درک معنای عبارات قرآنی از ترجمه تحت‌اللفظی (کلمه به کلمه توسط خود دانش‌آموزان) آغاز می‌شود. دبیران محترم ضمن پرهیز کامل از دیکته کردن ترجمه به دانش‌آموزان، باید بر ترجمه تحت‌اللفظی تأکید داشته و از اصرار بر ترجمه روان خودداری کنند. دانش‌آموزان با توجه به توانایی‌های فردی خود به تدریج به ترجمه روان و زیبا دست می‌یابند. به این ترتیب، مهم‌ترین و اولین گام اساسی در کسب توانایی فهم قرآن کریم برداشته می‌شود.

ج) انس با قرآن در خانه

پس از مطالب هر جلسه، مجموعه فعالیت‌هایی به عنوان «انس با قرآن در خانه» در نظر گرفته شده است. در پایان هر جلسه، دانش‌آموزان را به انجام این فعالیت‌ها تشویق می‌کنید. در بخش انس با قرآن در خانه، آیات و عبارات به نحوی آمده تا معنای روشن و کاملی را بیان کند. از این رو ممکن است برخی از ترکیب‌ها یا عبارات، فراتر از آموخته‌های دانش‌آموزان باشند. این موارد در کتاب ترجمه شده و آموختن آن اختیاری است و نباید در ارزشیابی از آنها پرسش شود. در آغاز جلسه بعد با بررسی تکلیف «انس با قرآن در خانه» از هر دو بخش قرائت و مفاهیم جلسه قبل پرسش به عمل می‌آید. به این ترتیب در آغاز هر جلسه، مطالب جلسه قبل، یادآوری، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

تذکر: با توجه به تقسیمات فوق، حدود ۱۵ دقیقه اول هر جلسه به ارزشیابی مطالب جلسه قبل، نیمی از بقیه زمان به تدریس قرائت و نیمی دیگر به آموزش مفاهیم اختصاص دارد.

جلسه دوم

برای آموزش قرائت جلسه دوم هر درس، یک صفحه قرآن کریم و همچنین برای آموزش مفاهیم و انس با قرآن در خانه، فعالیت‌هایی در نظر گرفته شده که به همان روش جلسه اول تدریس، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

شناخت قرآن

در پایان هر درس، بخشی برای آشنایی بیشتر با قرآن کریم آمده است. این صفحه حاوی مطالب جذابی درباره قرآن کریم و گاهی نیز شامل داستان‌ها و موضوعات تربیتی درباره آیات آن درس است. دبیر محترم با توجه به شرایط کلاس و میزان توانایی دانش‌آموزان نسبت به دو بخش اصلی آموزش قرآن، یعنی قرائت و مفاهیم، می‌تواند به مطالب این بخش نیز بپردازد. بدیهی است که این بخش نباید وقت قابل توجهی از کلاس را به خود اختصاص دهد، حتی در صورت تشخیص دبیر محترم، می‌توان مطالعه آن را به خود دانش‌آموزان واگذار کرد.

ارزشیابی پایانی

علاوه بر ارزشیابی‌های مستمر که در هر جلسه به عمل می‌آید، مطابق آیین‌نامه‌های مربوط، در طی سال در دو نوبت از همه دروس و از جمله درس قرآن، ارزشیابی پایانی به عمل می‌آید. در هر دو نوبت، نیمی از نمره به قرائت (شفاهی) و نیم دیگر به مفاهیم (کتبی) اختصاص دارد.

کتاب راهنمای معلم

از آنجا که کتاب آموزش قرآن سال هفتم تا نهم از اهداف، ساختار و روش تدریس و ارزشیابی یکسانی برخوردار است، برای هر سه کتاب، یک کتاب راهنمای معلم تدوین شده است. در این کتاب پس از بیان مباحث کلی، مطالب خاص مربوط به هر یک از این سه کتاب آموزشی، به‌طور جداگانه آمده است. مطالعه کتاب راهنمای معلم، می‌تواند زمینه توفیق بیشتر شما را فراهم آورد.

سخنی با دانش آموزان عزیز

دانش آموزان عزیز، سلام گرم ما را پذیرا باشید، ورود شما را به سال هشتم تحصیلی خوشامد می‌گوییم. اهداف، چارچوب و روش‌های آموزشی این کتاب مانند کتاب سال قبل است. سعی کنید در کلاس و خارج از کلاس، فعالیت‌های آموزشی را با جدیت و نظم انجام دهید تا ضمن ارتقاء شایستگی‌ها و مهارت‌های قرآنی خود، هرچه بیشتر با قرآن مأنوس شوید.

هر درس این کتاب از بخش‌های مختلفی تشکیل شده که توضیح مختصر آنها به شرح زیر است:

۱- قرائت آیات: اولین بخش هر درس، قرائت آیات است. در این بخش، سعی بر آن

است که با تمرین قرائت آیات، توانایی و مهارت شما در قرائت قرآن بیشتر شود تا بتوانید قرآن را صحیح‌تر و روان‌تر و زیباتر بخوانید. لوح فشرده (DVD) شامل متن قرآن کریم و قرائت آیات نیز در اختیار شما قرار دارد تا با گوش کردن به آن، از صوت زیبای قرآن لذت ببرید و بر مهارت خود در قرائت قرآن بیفزایید.

۲- درک معنا: همچون سال قبل در هر جلسه پس از تمرین قرائت، فعالیت‌هایی برای

آموزش درک معنای قرآن ارائه شده است. این بخش در کلاس درس، در گروه‌های دو نفره دانش‌آموزان و زیر نظر و با هدایت دبیر محترم انجام می‌شود.

۳- انس با قرآن در خانه: این تمرین را به‌طور مرتب و با علاقه انجام دهید تا با یاری خدا

به تدریج ضمن انس با قرآن کریم بر مهارت خود در قرائت قرآن و فهم معنای عبارات قرآنی بیفزایید.

۴- آشنایی با قرآن و قرآن دوستان: مسلمانان، از زمان پیامبر (ص) تاکنون همیشه به

قرآن عشق و علاقه خاصی داشته‌اند و هر کسی سعی کرده به شکلی در قالب شعر، هنر، نوشتن کتاب‌های لغت، تفسیر و ... این علاقه را نشان دهد. در این بخش از کتاب، برای شما مطالب گوناگون و جالبی که نشان‌دهنده عظمت قرآن و علاقه مسلمانان و حتی غیرمسلمانان به قرآن است، ارائه شده است.

مؤلفان کتاب برای شما توفیق و انس بیشتر با قرآن کریم را آرزو دارند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَشِعُونَ ﴿٢﴾
 وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ
 فَاعِلُونَ ﴿٤﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِأُفْجَاهِهِمْ حَفِظُونَ ﴿٥﴾ إِلَّا عَلَى
 أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٦﴾
 فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿٧﴾ وَالَّذِينَ
 هُمْ لِأَمْنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ
 صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ
 يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ
 مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ ﴿١٢﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ﴿١٣﴾
 ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا
 الْمُضْغَةَ عِظْمًا فَكَسَوْنَا الْعِظْمَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا
 آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿١٤﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ
 لَمَيِّتُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ
 خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ﴿١٧﴾

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَتْهُ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَى ذَهَابٍ
 بِهِ لَقَادِرُونَ ﴿١٨﴾ فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ
 لَكُمْ فِيهَا فَوَاكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَجَرَةً تَخْرُجُ
 مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالذَّهْنِ وَصَبِغٍ لِلْأَكْلِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِنَّ
 لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ
 كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٢٢﴾
 وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ لِقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ
 مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ الْمَلَأُوا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ
 قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ
 شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ
 ﴿٢٤﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فترَبَّصُوا بِهِ حَتَّى حِينٍ
 ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونَ ﴿٢٦﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعِ
 الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحِينَا ۖ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ فَاسْلُكْ
 فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
 مِنْهُمْ ۗ وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ﴿٢٧﴾

آموزش معانی

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

زکات ، فروتن ، انجام دهنده ، بیهوده

معنا	کلمه	ردیف
روی گردان	مُعْرِض	۴
...	زَكَاةٌ ^۱	۵
...	فَاعِل	۶

معنا	کلمه	ردیف
رستگار شد (شدند)	أَفْلَحَ	۱
...، متواضع	خَاشِع	۲
...، سخن و کار بیهوده	لَعْو	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات را بنویسید.

۲- فِي صَلَاتِهِمْ :

۴- لِلزَّكَاةِ :

۱- قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ :

۳- عَنِ اللَّغْوِ :

نکته: گاهی کلمه‌ای که در یک عبارت قرآنی به صورت جمع آمده، بهتر است در فارسی مفرد معنا شود؛ مانند: فِي صَلَاتِهِمْ خُشِعُونَ در نمازشان خاشع (فروتن) هستند.

تمرین

این دو عبارت را معنا کنید.

۲- وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ

و هستند.

۱- عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ

هستند.

نحل ۱۲۸

۱- قرآن کریم در آیات بسیاری در کنار اقامه نماز، ما را به پرداخت زکات فرمان داده است. زکات یعنی پرداخت بخشی از مال در اموری که مشخص شده است، به ویژه کمک به نیازمندان.

الف- خواندن روزانه قرآن کریم: هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۴۲ تا ۳۴۹ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه آیات ۱ تا ۵ سورة مؤمنون را کامل کنید. خوب است این آیات را حفظ کنیم و همیشه در زندگی به آنها توجه داشته، تا رستگار شویم.

۱- قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ:

۲- الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خٰشِعُونَ: هستند.

۳- وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ:

۴- وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكٰوةِ فَاعِلُونَ

و زکات می دهند^۱.

۵- وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حٰفِظُونَ

و پاکدامن هستند.

ج- از صفحه ۳۴۹ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۳۴۹ قرآن کریم دو عبارت بسیار شبیه به هم آمده است که از دعاهای قرآنی هستند. یکی از آنها را نوشته و معنا کنید. سعی کنید این دعای زیبای قرآنی را حفظ کرده و در قنوت نماز بخوانید.

سوم قرآنی

متن:

ترجمه:

۱- همان طور که ملاحظه می کنید بهتر است گاهی کلمه ای را که فعل نیست به صورت فعل معنا کنیم؛ مانند: لِلزَّكٰوةِ فَاعِلُونَ: برای زکات انجام دهنده هستند. ← زکات (را) می دهند.

رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ
 وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يُخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ﴿٣٧﴾
 لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَ يَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ
 يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ
 كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْثَانُ مَاءً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ
 شَيْئًا وَ وَّجَدَ اللَّهُ عِنْدَهُ فَوْقَهُ حِسَابَهُ ۗ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٩﴾
 أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُّجِّيٍّ يَعْشَشُهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ
 سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكْدِرْهَا ۗ
 وَمَن لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُّورٍ ﴿٤٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ
 يُسَبِّحُ لَهُ مَن فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرُ صَفَّتِ كُلُّهُ قَدَعَلِمَ
 صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤١﴾ وَاللَّهُ مُلْكُ
 السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٤٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُرْجِي
 سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِن
 خِلَالِهِ ۗ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مِن جِبَالٍ فِيهَا مِن بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَن
 يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ ۗ عَن مَن يَشَاءُ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ ﴿٤٣﴾

آموزش معانی

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

دانا ، انجام می دهند ، دانست

معنا	کلمه	ردیف
...	عَلِيم	۵
...	يَفْعَلُونَ	۶
بازگشت (بازگشتن)	مَصِير	۷

معنا	کلمه	ردیف
تسبیح می کند	يُسَبِّحُ	۱
هر کس، کسی که، چه کسی	مَنْ	۲
پرنده، پرندگان	طَيْر	۳
....، (در اینجا) می داند	عَلِمَ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب ها و عبارات را بنویسید.

۱- يُسَبِّحُ لَهُ :

۲- مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ :

۳- وَاللَّهُ عَلِيمٌ :

۴- بِمَا يَفْعَلُونَ :

۵- أَرْبَعَةٌ مِنَ الطَّيْرِ :

۶- وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ :

بقره ۲۶۰

۱- بهتر است کلمه «مَنْ» در این ترکیب معنا نشود.

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۵۰ تا ۳۵۵ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه این دو آیه شریفه از سوره نور را کامل کنید.

۱- اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ

آیا ندیدی ... را تسبیح می کند ... و ... است؛

۲- وَ الطَّيْرُ صَفَّاتٍ : و نیز ... در حالی که در آسمان پرواز می کنند.

۳- كُلُّ شَيْءٍ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَ تَسْبِيحَهُ : همه این موجودات راه نیایش و تسبیح خود را می دانند.

۴- وَ اللّٰهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤١﴾

و ... است ...

۵- وَ لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ وَ اِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ ﴿٤٢﴾

و ... است و ... است و ... است.

ج- از صفحه ۳۵۳ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۳۵۳ قرآن کریم خداوند به مردان و زنان مؤمن درباره عفاف و حجاب دستوراتی داده است. آنها را بیابید و یکی را همراه با ترجمه بنویسید.^۱

حجاب و عفاف در قرآن

متن :

ترجمه :

۱- برای ترجمه برخی از عبارات و کلمات مشکل تر قرآن کریم می توانید از دبیران، والدین و روحانی مسجد محل خود کمک بگیرید. همچنین استفاده از قرآن های دارای ترجمه نیز در این گونه موارد مفید است.

نامه‌ای از یک پدر به فرزند

فرزندم حسن!

قلب نوجوان مانند زمین، آماده پذیرش هر بذری است.

من در تربیت تو شتاب کردم تا تو به دنبال چیزهایی که دیگران آنها را تجربه کرده و تو را از تجربه دوباره آنها بی نیاز ساخته‌اند نروی.

فرزندم، من در کردار و رفتار پیشینیان دقت کرده و سرگذشت آنها را مطالعه کردم. قسمت‌های روشن و شیرین زندگی آنها را از دوران تیره و بدبختی آنها شناختم.

من به عنوان پدر، از هر حادثه‌ای که در گذشته پیش آمده است، آنهایی را که زیبا و شیرین بوده است برای تو انتخاب کردم مانند هر پدر مهربانی که نیکی‌ها و خوبی‌ها را برای فرزندش می‌پسندد. من نیز خواستم تو را با آن خوبی‌ها تربیت کنم.

فرزندم! تو در آغاز زندگی هستی. نفسی پاک و سالم داری. پس! در آغاز راه و در اول تربیت تصمیم گرفتم کتاب خدای توانا و بزرگ یعنی قرآن کریم را همراه با تفسیر آیات آن به تو بیاموزم و قوانین اسلام و احکام حلال و حرام را به تو تعلیم دهم و به چیزی دیگر نپردازم.

پدرت

علی بن ابیطالب^۱

آیا شما می‌توانید بگویید چرا امام علی علیه‌السلام تربیت فرزند خود را از آموزش قرآن شروع کرده است؟

۱- بخشی از نامه امیرالمؤمنین حضرت علی (ع) به فرزندشان امام حسن مجتبی (ع) در کتاب نهج البلاغه، نامه ۳۱.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا
 مَعَهُ عَلَىٰ أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا حَتَّىٰ يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ الَّذِينَ
 يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
 فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذَنَ لِمَن شِئْتَ مِنْهُمْ
 وَاسْتَغْفِرَ لَهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٢﴾ لَا تَجْعَلُوا
 دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ
 الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا فَلِيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ
 أَمْرِهُ أَنْ تُصِيبَهُمُ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ الْآيَاتُ
 لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ
 يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٤﴾

سورة الفرقان

تعداد
آیات

٧٧

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعٰلَمِیْنَ
 نَذِيرًا ﴿١﴾ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا
 وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا ﴿٢﴾

وَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ ءَالِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَ هُمْ يُخْلَقُونَ
 وَ لَا يَمْلِكُونَ لِانْفُسِهِمْ ضَرًّا وَ لَا نَفْعًا وَ لَا يَمْلِكُونَ
 مَوْتًا وَ لَا حَيٰوةً وَ لَا نُشُورًا ﴿٣﴾ وَ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
 اِنْ هٰذَا اِلَّا اِفْكٌ اِفْتَرٰهُ وَ اعٰنَهٗ عَلَيْهِ قَوْمٌ اٰخَرُونَ
 فَقَدْ جَآءُوْا ظُلْمًا وَ زَوْرًا ﴿٤﴾ وَ قَالُوْا اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ
 اَكْتَتَبَهَا فَهِيَ تُمَلِّى عَلَيْهِ بُكْرَةً وَ اَصِيْلًا ﴿٥﴾ قُلْ اَنْزَلَهُ
 الَّذِيْ يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ اِنَّهٗ كَانَ غَفُوْرًا
 رَحِيْمًا ﴿٦﴾ وَ قَالُوْا مَا لِهٰذَا الرَّسُوْلِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَ يَمْشِي
 فِي الْاَسْوَاقِ لَوْلَا اَنْزَلَ اِلَيْهٖ مَلَكٌ فَيَكُوْنُ مَعَهٗ نٰذِرًا
 ﴿٧﴾ اَوْ يُلْقٰى اِلَيْهٖ كَنْزٌ اَوْ تَكُوْنُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا
 وَ قَالَ الظَّالِمُوْنَ اِنْ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا رَجُلًا مَّسْحُوْرًا ﴿٨﴾ اَنْظُرْ
 كَيْفَ ضَرَبُوْا لَكَ الْاَمْثَالَ فَضَلُّوْا فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ سَبِيْلًا
 ﴿٩﴾ تَبٰرَكَ الَّذِيْ اِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِنْ ذٰلِكَ جَنَّتٍ
 تَجْرٰى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ وَ يَجْعَلُ لَكَ قُصُوْرًا ﴿١٠﴾ بَلْ
 كَذَّبُوْا بِالسَّاعَةِ وَ اَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيْرًا ﴿١١﴾

تلفظ حروف خاص

در سال گذشته با تلفظ صحیح حروف خاص عربی آشنا شدیم. برای کسب مهارت بیشتر در تلفظ این حروف به تمرین بیشتری نیاز است. برای این منظور، تلفظ صحیح این حروف در چند درس به طور فشرده یادآوری و تمرین می‌شود.

یادآوری و تمرین تلفظ سه حرف «ث، ص، ط»

«ث» به صورت نوک زبانی و با قرار دادن زبان بین دندان تلفظ می‌شود؛ مانند:

إِنَّا أَعْطَيْنَكَ الْكَوْثَرَ
الْهَلْكَمُ الشَّكَاثِرُ

«ص» به صورت درشت و پرو با تکیه بر گلو تلفظ می‌شود؛ مانند:

حَى عَلَى الصَّلَاةِ
إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
اللَّهُ الصَّمَدُ

«ط» نیز به صورت درشت و پرو با تکیه بر گلو تلفظ می‌شود؛ مانند:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ

بار دیگر با گوش دادن به قرائت آیات درس، به تلفظ صحیح این سه حرف بیشتر دقت کنید.

آموزش معانی

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

قرآن ، جهانیان ، فرزند ، همتا ، فروفروستاد

معنا	کلمه	ردیف
هشدار دهنده	نَذِير	۵
...	وَالِد	۶
شریک، ...	شَرِيك	۷
اندازه گیری کرد	قَدَّرَ	۸

معنا	کلمه	ردیف
نازل کرد، ...	نَزَّلَ	۱
وسیله تشخیص حق از باطل، یکی از نام‌های ...	فُرْقَان	۲
می باشد	يَكُونُ	۳
....، مردم	عَالَمِيْنَ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات را بنویسید.

- ۱- نَزَّلَ الْفُرْقَانَ :
 ۲- عَلَى عَبْدِهِ :
 ۳- لِلْعَالَمِينَ :
 ۴- شَرِيكٌ فِي الْمَلِكِ :
 ۵- كُلُّ شَيْءٍ :
 ۶- فَقَدَّرَهُ :

فعالیت سوم

همان‌طور که می‌دانید «لِ» یعنی «برای»؛ هرگاه این حرف قبل از فعل بیاید

به صورت «تا» معنا می‌شود و تغییر جزئی در معنای فعل ایجاد می‌شود؛ مانند :

- لِ + يَكُونُ (می باشد) ← لِيَكُونَ : تا باشد
- لِ + يَعْلَمُ (می داند) ← لِيَعْلَمَ : تا بداند
- لِ + يَعْلَمُونَ (...) ← لِيَعْلَمُوا : تا ...
- لِ + تَعْقِلُونَ (...) ← لِيَتَعَقَلُوا : ...
- لِ + تُؤْمِنُونَ (ایمان می آورید) ← لِيُؤْمِنُوا : ...

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۵۶ تا ۳۶۱ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه دو آیه اول سوره فرقان را کامل کنید.

۱- تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ
پرخیر است را

۲- لِيَكُونَ لِلْعَلَمِينَ نَذِيرًا ﴿١﴾
... ..

۳- الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
... .. و

۴- وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ
و ندارد و نیست

۵- وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا ﴿٢﴾
و را پس را به طور دقیق و کامل.

ج- از صفحه ۳۵۶ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۳۵۶ قرآن کریم چند پیام کوتاه و پر معنای قرآن آمده است. در دوره ابتدایی نیز با این پیام‌ها آشنا شده‌اید. یکی از آنها را همراه با معنا بنویسید.

پیام قرآنی

متن :

ترجمه :

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا
 كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ
 الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا
 ﴿٤٥﴾ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ
 لَكُمْ اللَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾
 وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلْنَا
 مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾ لِنُحْيِيَ بِهِ بَلَدَةً مَيِّتًا وَنُسْقِيَهُ
 مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنْسَى كَثِيرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ
 لِيَذَّكَّرُوا فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا
 لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تَطِيعُ الْكٰفِرِينَ
 وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٢﴾ وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ
 هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا
 وَحِجْرًا مَحْجُورًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ
 نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٤﴾ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ؕ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَى رَبِّهِ ظَهِيرًا ﴿٥٥﴾

آموزش معانی

● ● ● فعالیت اول جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

بشارت، آب، پوشش، قرارداد، خواب

معنا	کلمه	ردیف
بادها، جمع ریح	رِيح	۶
بشارت دهنده، ...	بُشْر، بُشْرَى	۷
...	ماء	۸
پاک، پاک کننده	طَهْوَر	۹

معنا	کلمه	ردیف
...	جَعَلَ	۱
لباس، ...	لِبَاس	۲
...	نَوْم	۳
آرامش و استراحت	سُبَات	۴
فرستاد	أَرْسَلَ	۵

● ● ● فعالیت دوم معنای این ترکیب‌ها و عبارات را بنویسید.

- ۱- وَهُوَ الَّذِي:
- ۲- جَعَلَ لَكُمْ:
- ۳- اللَّيْلَ لِبَاسًا:
- ۴- وَالنَّوْمَ سُبَاتًا:
- ۵- وَجَعَلَ النَّهَارَ:
- ۶- أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا:
- ۷- وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ:
- ۸- مَاءً طَهْوَرًا:

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۶۲ تا ۳۶۶ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه این دو آیه شریفه از سوره فرقان را کامل کنید.

۱- وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ لَيْلًا لِبَاسًا

و و را ...

۲- وَالنَّوْمَ سُبَاتًا : و را (برای) ...

۳- وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾

و را (برای) تلاش و زندگی.

۴- وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ

و را ... ، پیش از رحمت خود (باران)

۵- وَ أَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾

و

ج- از صفحه ۳۶۶ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی را انتخاب و معنا کنید.

د- در دو صفحه آخر سوره فرقان، خداوند ویژگی‌های بندگان خوب خود را برشمرده است. آخرین ویژگی ایشان آن است که از خدا می‌خواهند تا آنها را نمونه، الگو، پیشوا و امام برای متقین قرار دهد. به نظر شما کسی که چنین درخواستی از خدا دارد، باید دوران نوجوانی خود را چگونه بگذراند؟

وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا

فرقان ۷۴

(پروردگارا) ما را برای اهل تقوا امام و الگو قرار ده.

رسانه‌های قرآنی در جمهوری اسلامی ایران

شناخت

سوره شوری آیه ۴۸

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به دلیل درخواست‌های مکرر قرآن دوستان و قرآن پژوهان، رسانه‌های متنوع قرآنی در کشور ایجاد شده و رشد خوبی داشته است. برای آشنایی و استفاده شما دانش‌آموزان عزیز برخی از این رسانه‌ها معرفی می‌شود.

الف) شبکه قرآن صدای جمهوری اسلامی

برنامه‌های رادیو قرآن به صورت شبانه‌روزی نوای

ملکوتی قرآن را در فضای کشور طنین‌انداز می‌کند. برنامه‌های رادیو قرآن در شبانه‌روز عبارت است از:

- ۱- تلاوت قاریان مشهور جهان اسلام به ویژه کشور ایران و مصر که به صورت ترتیل و تحقیق پخش می‌شود.
- ۲- درس آموزشی قرائت، تجوید و تفسیر
- ۳- مسابقات قرآنی
- ۴- طرح مطالب علوم و دانستنی‌های قرآنی
- ۵- پاسخ به سؤالات شنوندگان
- ۶- با حافظان وحی، برنامه‌ای در جهت آموزش و ترغیب و تشویق به حفظ قرآن کریم
- ۷- اخبار قرآنی
- ۸- مناجات، هم‌خوانی و مدیحه‌سرایی و ده‌ها برنامه قرآنی متنوع دیگر

برنامه‌های رادیو قرآن را بر روی دو موج رادیویی در داخل و خارج از کشور می‌توان دریافت کرد:

موج AM ردیف ۵۸۵ کیلوهرتز و موج FM ردیف ۱۰۰ مگاهرتز

نشانی پست الکترونیکی رادیو قرآن Radioquran@irib.ir

تلفن گویای شبکه قرآن ۲۷۸۶۰۱۱۴

سامانه پیامکی شبکه قرآن ۳۰۰۰۰۱۰۰

مکاتبه از طریق صندوق پستی ۱۹۳۹۵-۵۴۶۳

با کمک دبیر محترم قرآن، برای دقایقی در کلاس به برنامه رادیو

قرآن گوش کنید.

سوره یونس آیه ۲۵

ب) وب‌گاه قرآنی

در سال‌های اخیر فضای مجازی، شبکه‌های اطلاع‌رسانی و سایت‌های مختلف فرهنگی و خبری گسترش زیادی یافته است. برخی از مؤسسات دولتی و نهادهای مردمی نیز با احساس علاقه و مسئولیت با استفاده از امکانات ارتباطی جدید اقدام به ارائه خدمات ارزشمندی درباره قرآن نموده‌اند. در این قسمت برخی از این وب‌گاه‌ها جهت استفاده دانش‌آموزان عزیز معرفی می‌شود.

معرفی برخی از سایت‌های مفید و کاربردی در موضوع قرآن کریم

www.maarefquran.com	مرکز فرهنگ و معارف قرآن
www.askquran.ir	پرسمان قرآن
www.rasekhoon.net	راسخون
www.tebyan.net	تبیان
www.tanzil.net	تنزیل
www.bonyad-quran.com	بنیاد قرآن و عترت
www.samenquran.ir	آموزش قرآن ثامن الائمه

الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ

کسانی که پیام‌های خدا را ابلاغ می‌کنند

وَيَخْشَوْنَهِ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ

و از او می‌ترسند و از هیچ کس جز خدا بیم ندارند

وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا

و خدا برای حسابرسی کفایت می‌کند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسَمَ ۱ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ۲ لَعَلَّكَ بَاخِعٌ
 نَفْسَكَ إِلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ۳ إِنْ نَشَأْ نُزِّلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةٌ
 فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ ۴ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنَ الرَّحْمَنِ
 مُحَدَّثٍ إِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ ۵ فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ أَنْبَاءٌ مَا
 كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۶ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمَا أَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ
 زَوْجٍ كَرِيمٍ ۷ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۸
 وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۹ وَإِذْ نَادَى رَبُّكَ مُوسَىٰ أَنْ ائْتِ
 الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۱۰ قَوْمَ فِرْعَوْنَ لَا يَتَّقُونَ ۱۱ قَالَ رَبِّ ائْتِنِي
 آخِافٌ أَنْ يُكَذِّبُونِ ۱۲ وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي
 فَأَرْسِلْ إِلَىٰ هَارُونَ ۱۳ وَلَهُمْ عَلَىٰ ذَنْبٍ فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ۱۴
 قَالَ كَلَّا فَذْهَبَا بِآيَاتِنَا إِنَّا مَعَكُمْ مُسْتَمِعُونَ ۱۵ فَآتِيَا فِرْعَوْنَ
 فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۱۶ أَنْ أَرْسِلَ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ
 ۱۷ قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدًا وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ
 ۱۸ وَفَعَلْتَ فَعَلْتِكَ الَّتِي فَعَلْتَ وَأَنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ۱۹

قَالَ فَعَلْتُهَا إِذَا وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٢٠﴾ فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا
 خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢١﴾
 وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدتَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٢٢﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ
 وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٣﴾ قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
 إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ﴿٢٤﴾ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ﴿٢٥﴾ قَالَ
 رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٦﴾ قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ
 إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ﴿٢٧﴾ قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ
 كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَ لَئِنِ اتَّخَذتِ الْهَاءُ غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ
 الْمَسْجُونِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُبِينٍ ﴿٣٠﴾ قَالَ فَأْتِ
 بِهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣١﴾ فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ
 مُبِينٌ ﴿٣٢﴾ وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَ لِلْمَلَأِ
 حَوْلَهُ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ
 بِسِحْرِهِ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿٣٥﴾ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَبْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ
 حَاشِرِينَ ﴿٣٦﴾ يَا تَوَكُّ بِكُلِّ سَحَابٍ عَلِيمٍ ﴿٣٧﴾ فَجُمِعَ السَّحَرَةُ
 لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ﴿٣٨﴾ وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ ﴿٣٩﴾

تلفظ حروف خاص

یادآوری و تمرین تلفظ دو حرف «ح ، ع»

«ح» به صورت غلیظ و از ته گلو تلفظ می‌شود؛ مانند :

الْحَمْدُ لِلَّهِ

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

سُبْحَانَ اللَّهِ

«ع» نیز به صورت غلیظ و از ته گلو تلفظ می‌شود؛ مانند :

حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ

رَبِّ الْعَالَمِينَ

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

بار دیگر با گوش دادن به قرائت آیات درس، به تلفظ صحیح این دو حرف بیشتر دقت کنید.

آموزش معانی

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

نبود ، آیا ، رویانندیم

معنا	کلمه	ردیف
نوع، گونه	زَوْج	۴
نه، نیست	مَا	۵
...، نیست	مَا كَانَ	۶

معنا	کلمه	ردیف
...	أَ	۱
چقدر، چه بسیار	كَمْ	۲
...	أَنْبَتْنَا	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات را بنویسید.

۲- مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ :
۴- الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ :

۱- كَرَأْنَبْتْنَا :
۳- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً :

دو نکته :

۱- گاهی فعل مفرد با توجه به سایر اجزای جمله به صورت جمع معنا می‌شود؛ مانند :

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ : پس سجده کردند فرشتگان

حجر ۳۰

۲- معمولاً در جمله‌هایی که با « إِنَّ » شروع می‌شود حرف تأکید « لَ » نیز می‌آید؛ اما لازم نیست در فارسی

این حرف را نیز معنا کنیم. مانند :

إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ : قطعاً خدا نسبت به مردم بسیار دلسوز و مهربان است.

حج ۶۵

این عبارات را معنا کنید.

تمرین

۱- وَ مَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ : و ... بیشتر آنها

۲- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً :

الف- خواندن روزانه قرآن کریم: هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۶۷ تا ۳۷۱ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه این آیات از سوره شعراء را کامل کنید.

۱- **أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ**

و ... نگاه و دقت نکردند به ...

۲- **كَمَا أَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿٧﴾**

..... (گیاه) ... و مفید.

۳- **إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً**

.....

۴- **وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾**

.....

۵- **وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٩﴾**

..... و

ج- از صفحه ۳۷۰ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- آخرین آیه صفحه ۳۷۰ قرآن کریم، یک دعای زیبای قرآنی است. با دقت در آیات قبل از آن بیان کنید که این دعا از زبان کدام پیامبر بزرگ خدا در قرآن آمده است. دعا را همراه با ترجمه بنویسید، سعی کنید آن را حفظ کرده و در قنوت نماز بخوانید.

پیام قرآنی

متن :

ترجمه :

قَالَ وَمَا عَلَّمِي مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾ إِنَّ حِسَابَهُمْ إِلَىٰ رَبِّي
 لَوَ تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾ إِن أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ
 ﴿١١٥﴾ قَالُوا لَئِن لَّمْ تَنْتَه يَنْبُوحْ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾ قَالَ
 رَبِّ إِن قَوْمِي كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾ فَافْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ
 مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ
 ﴿١١٩﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ
 أَكْثَرَهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٢﴾ كَذَّبَتْ
 عَادُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لَهُم أَخُوهُمْ هُودٌ أَلا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ إِنِّي لَكُمْ
 رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٢٦﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ
 مِنْ أَجْرٍ إِن أَجْرِي إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢٧﴾ أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ
 ءَايَةً تَعْبَثُونَ ﴿١٢٨﴾ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ﴿١٢٩﴾
 وَإِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿١٣٠﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٣١﴾
 وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ ﴿١٣٣﴾
 وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣٤﴾ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ
 ﴿١٣٥﴾ قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ﴿١٣٦﴾

آموزش معانی

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

پیروی کنید، پیامبر، پیامبران، مورد اعتماد، تقوا داشته باشید، تکذیب کرد

معنا	کلمه	ردیف
راستگو و درستکار، ...	آمین	۵
تقوا پیشه کنید، ...	إِتَّقُوا	۶
اطاعت کنید، ...	أَطِيعُوا	۷
اگر، نه، نیست	إِنْ	۸

معنا	کلمه	ردیف
... ، انکار کرد	كَذَّبَ، كَذَّبَتْ	۱
...	مُرْسَلِينَ	۲
تقوا پیشه می کنید، تقوا دارید	تَتَّقُونَ	۳
... ، فرستاده	رَسُول	۴

فعالیت دوم

الف- به محل ترجمه کلمه بعد از «إِتَّقُوا» در عباراتی مانند «إِتَّقُوا اللَّهَ : تقوای خدا را پیشه کنید.»

توجه کنید. اینک این دو عبارت را ترجمه کنید.

۱- إِتَّقُوا رَبَّكُمْ :
۲- وَاتَّقَوْهُ :

ب- گاهی به جای ضمیر «ی» کسره می آید؛ مانند : أَطِيعُونَ = أَطِيعُونِي = أَطِيعُوا + ن + ی : اطاعت کنید مرا.

اینک این دو عبارت زیر را ترجمه کنید.

۱- فَاعْبُدُونِ = ... :
۲- وَاتَّقُونِ = ... :

فعالیت سوم

معنای این ترکیب ها و عبارات را بنویسید.

۱- إِذْقَالَ لَهُمْ أَخْوَهُمْ هُودٌ :
۲- أَلَا تَتَّقُونَ :
۳- إِنْ لَكُمْ :
۴- رَسُولٌ آمِينَ :
۵- فَاتَّقُوا اللَّهَ :
۶- وَأَطِيعُونَ :

الف - خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۷۲ تا ۳۷۶ قرآن کریم را بخوانید.
ب - ترجمه این آیات شریفه از سوره شعراء را کامل کنید.

۱- كَذَّبَتْ عَادُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾

۲- اِذْ قَالَ لَهُمُ اخْوَهُمْ هُوْدٌ اَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾

۳- اِنِّى لَكُمُ رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ﴿١٢٥﴾

۴- فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوْنَ ﴿١٢٦﴾

۵- وَمَا اَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ

و درخواست ندارم از شما ... آن (رسالت خود) هیچ ... را

۶- اِن اَجْرِيْ اِلَّا عَلَى رِبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٢٧﴾

نیست

ج - از صفحه ۳۷۳ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د - با دقت در آیات درس و نیز آیات سوره شعراء متوجه می شوید که همه پیامبران علاوه بر دستور به تقوای الهی، مردم را به موضوع مهم دیگری نیز فرمان داده اند؛ این فرمان را یافته و آیه کوتاه و پرمعنای این دو دستور را همراه با معنا بنویسید.

سایم قرآنی

متن :

ترجمه :

۱- در جمله ای که پس از «ان» حرف «آل» نیز به کار می رود، «ان» به معنای «نه، نیست» می باشد.

خدایا من و پدر و مادرم را ببخشای!

در قرآن بارها احترام به پدر و مادر سفارش شده است. اهمیت نیکی به پدر و مادر به اندازه‌ای است که خداوند این دستور را بلافاصله پس از دستور به اطاعت و عبادت خود آورده است. از اینجا فهمیده می‌شود که تنها حقی که بالاتر و برتر از حق پدر و مادر است حق خداوند است و تنها وقتی می‌توان از دستور پدر و مادر سرپیچی کرد که فرمان آنها برخلاف فرمان خداوند باشد، در غیر این صورت اطاعت از پدر و مادر واجب است. به راستی کسی که شکر محبت‌های پدر و مادر را به جا نیاورد بعید است برای خدای خود هم بنده شکرگزار خوبی باشد. برخی از سفارش‌های قرآن کریم در مورد

احترام به پدر و مادر به شرح زیر است. خوب است به این آیات مراجعه کنید.

● به پدر و مادر احسان و نیکی کنید. **إسراء ۲۳- لقمان ۱۴- نساء ۳۶- عنکبوت ۸- انعام ۱۵۱- أحقاف ۱۵-**

بقره ۸۳ و ۲۱۵

● با پدر و مادر با احترام سخن بگویند و کوچک‌ترین کلامی که موجب رنجش آنها شود به زبان نیاورید.

إسراء ۲۳

● آنها را از خود مرانید و آزارشان ندهید. **إسراء ۲۳**

● از آنها تشکر کنید. **لقمان ۱۴**

● از مال خود در حق پدر و مادر انفاق کنید. **بقره ۲۱۵**

● از روی محبت و لطف، بال‌های تواضع خود را در برابر پدر و مادر بگسترانید. **إسراء ۲۳ و ۲۴**

● در دوران پیری از آنها پرستاری کنید. **إسراء ۲۳ و ۲۴**

● از خداوند برای آنان رحمت و مغفرت طلب کنید. **إسراء ۲۳ و ۲۴**

● اگر از روی جهل شما را به شرک واداشتند از آنها اطاعت نکنید. **عنکبوت ۸**

● حضرت عیسی (ع) گفت: خداوند مرا به نیکی مادرم سفارش کرده است. **مریم ۱۴**

وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا

مریم ۱۴

(حضرت یحیی) با پدر و مادر خود نیک رفتار بود، و زورگویی نافرمان نبود.

آیا می‌توانید با توجه به سفارش‌های خداوند
در قرآن، رفتار خود را با پدر و مادرتان
ارزیابی کنید.

